

Arsti väärtus ja väärikus

Arstidel on ajast aega olnud ühiskonnas suur väärtus ja arstina töötada tähendab väärikat ametit pidada. Arstile annavad väärtuse tema teadmised ja oskused ning soov neid patsientide aitamiseks parimal viisil kasutada. See, kuidas neid väärtusi hinnatakse, peegeldub kaaskodanike suhtumises ja arsti positsioonis ühiskondlikus hierarhias.

Kordamine olevat tarkuse ema, olgu siis veel kord öeldud: ennekõike peame ise enast ja oma ametit väärtustama, siis teevad seda ka teised.

Inimeste õiglustunnetus on tegelikult üsna hästi paigas: head haridust nõudvat keerulist tööd ja sellega kaasnevat vastutust tunnustatakse. Kuid üks väärtuse mõõdupuid on ka palk, kõrgepalgalisi ameteid hinnatakse (kui tegu pole just poliitikutega). Muidugi peab tasu olema kooskõlas töö raskuse ja vastutuse suurusega. Kui lepipe oma tööle ja kvalifikatsioonile mittevastava palgaga, siis tuleb välja, et me enda arvates polegi rohkemat väärt.

Kahtlemata tahaksid arstid haigeid ravida ja poliitikast eemale hoida. Poliitikute töö on luua tingimused, s.o õigusruum ja rahastamine. Ametnike ülesanne on juhtida neis tingimustes tervishoidu nii, et see oleks patsientidele kõige kasulikum ja laseks arstidel rahulikult oma tööd teha. Kõigeks selleks on vaja pädevust ja kogemusi või siis vähemalt tarkust küsida nõu spetsialistidelt, kellel nimetatud omadused on. Meie riigis paraku otsustavad poliitikud ja ametnikud, kes ei taipa midagi meditsiinist ja kellel pahatihti puudub üldse igasugune ettekujutus reaalsest elust, sellest, kuidas arstiabi osutada ja kui palju selleks to-

hib raha kuluda. Kas leppida sellise olukorraga ja kohandada ennast halbade töötingimustega või püüda süsteemi muuta, on arstide ametiaja ja eneseväärikuse küsimus.

Oma igapäevatöös muretseb iga arst oma patsientide pärast, püüab teha kõik, et teda paremini ravida, kehastudes pealekauba üsna tihti ka sotsiaaltöötajaks või psühholoogiks. Teinekord ei peeta paljuku sokuatada mõni haige väljaspool järjekorda uuringule, kui seda tõepoolest hädasti vaja on, rääkida välja hooldushaigla koht ja otsida ravimite hulgast see kõige soodsam.

Sedasama tuleb teha ka ühiskonna ja riigi tasandil: nõuda tervishoiu paremat rahastamist, osaleda seaduste loomisel ja protestida rumalate otsuste vastu. Ikka selle nimel, et kõik patsiendid võiksid saada head arstiabi. Kui riik ei hooli haigetest, peavad seda tegema arstid.

Me võime ju tahta, aga kas meil on ka jõudu midagi muuta? Iga ahel on nii tugev kui selle nõrgim lüli. Arstkonna ühtsus tegi kondiproovi läbi eelmisel talvel. Kas oleme siis nüüd viletsamaks jäänud? Meditsiin on küll palju erialasid, kõigil on oma spetsiifika ja oma kitsamad huvid ning sihid, kuid ülikooli lõpetades oleme saanud kõik diplomi, kuhu on kirjutatud „arst”. Arstide liitu kuuludes tunnistame, et tahame tunda end tsunfti liikmena. Arstkonnal on olemas ühised huvid ja eesmärgid, mille nimel tasub pingutada meil kõigil.

Väärikas on tunnetada ja teadvustada oma väärtust ning sellele vastavalt käituda.

Katrin Rehemaa
Eesti Arstide Liidu peasekretär